

Olen aina ollut suppeasti kiinteistötoimitusmies. Kunnioitan suuresti toimitusinsinöörien työtä. Se on vaativinta työtä, mitä olen tehnyt. Vaikka toimituspäivä ei mitään erityistä sisältänytkään, niin sen päälle olo oli kuin puhkaistulla ilmapallolla. Toimitusinsinööri on kiinteistönmuodostamisjärjestelmän keskeisin henkilö.

Minun nuoruudessani maailma oli yksinkertaisempi. Iso osa nuorista diplomi-insinööreistä ja tekniikoista meni töihin maanmittauslaitokseen ja suuri osa heistä lähti sieltä aikanaan eläkkeellekin. Työssä oli tarkat säännöt ja niiden kontrollijärjestelmät eli kuri ja jämäptiys. Minä riitelin niitä vastaan niin kuin kaikki muutkin, kun osasin kaiken jo muutenkin paremmin.

Nyt kaikki on toisin. Toimitusinsinöörit ovat tai tulevat olemaan pääosin amk-insinöörejä. Heidän mielenkiintonsa suuntautuu enemmän mittaus- ja atk-tekniikkaan ja toimitusinsinööreiksi tietoisesti suuntautuvia nuoria on vain vähän. Amk-opetuksen oppiala on laaja ja vain pieni osa siitä voi olla kiinteistönmuodostamista, opettajatkaan eivät aina ole tältä alalta eikä päteviä aineopettajia maaseutukaupungeista aina saa. Kun jotkut työelämään siirtyvät nuoret astuvat suoraan toimitusinsinööriin saappaisiin, niin he astuvat siihen sitten aika vähillä eväillä. Ja kun ei olla päästy unelma-ammattiin, niin vaihtuvuus näyttää olevan suuri.

Luulen, että osittain samat ongelmat ovat diplarikoulutuksessakin. Eikä asia ole edes uusi. TKK:n insinöörinkoulutuksen oppialan laajentuessa maanmittaushallitus puhui jo 70-luvulla virkatutkinnon tarpeesta. Korkeakoulu puolustautui, ettei sen tehtävä ole kouluttaa toimitusinsinöörejä maanmittauslaitokselle, vaan kouluttaa laaja-alaisia ammattilaisia. Siinä se oli tietysti oikeassa. Sama tilanne lienee nytkin sekä TKK:lla että ammattikorkeakouluilla.

Joutsenlaulu

Ei niin, ettenkö minäkin virheitä tekisi, minulla oli sillä alalla aikoinaan peräti piirinmestaruus. Siitä huolimatta pudistelen nykyisin joskus päätäni. On paha, jos tekee huolimattomuusvirheitä tai unohtaa jonkun säännöksen tai tekee muun yksittäisen mokan, mutta nykyisin tuntuu joskus, että pohja pettä jollitakin laajemminkin. Lohkomisen toimitusinsinööri hyväksyy esimerkiksi kommentteita sen, että ostaja ilmoittaa edustavansa myös myyjää ja vieläpä ilman valtuutusta. Taikka hän suorittaa piirirajankäynnin, vaikka rajanaapurille ei ole siitä ilmoitettukaan, sillä ”lähetän hänelle paperit ja saahan siitä valittaa, jos on tyytymätön”. Pikku juttuja, käytännössä usein merkityksettömiäkin, mutta oireita jostakin.

Se, miten tähän on tultu, on pitkän kehityksen tulos. En ryhdy luettelemaan sen yksittäistapahtumia, vaan piirrän vain kolme suurta kehityslinjaa: alalle tulee vain vähän kiinteistönmuodostamistehävistä aidosti kiinnostuneita nuoria, lähes kaikki työn kontrollijärjestelmät on poistettu ja nuorten toimitusinsinöörien jatkokoulutus on riittämätöntä.

Ja vielä yksi asia, ja se on yleinen koko yhteiskunnassa. Jos raha eli tehokkuus tai ”tehokkuus” ratkaisee kaiken, niin voihan toiminta olla hetkellisesti tehokkaan näköistä, mutta vaillinaisesti jäävän työn satoa niitetään pahimmassa tapauksessa vuosikymmeniä. Just’ niin kuin rakennusalallakin. Tuloksia ei mitata nykyisin niinkään laadulla kuin määrällä. Aina roiskuu, kun rapataan, sanotaan. Kiinteistönmuodostamisessa on vain niin, ettei seuraava sade pese roiskeita, vaan ne säilyvät ja niitä korjataan vuosikymmeniä.

Maanmittauslaitoksella on varmaan nytkin vireillä hirveän monta kehittä-

misprojektia ja uusia tulee, ja kaikki ne ovat tärkeitä. Uskallan väittää, että se kysymys, millä tavalla laitos pystyy kouluttamaan ja ylläpitämään hyvän toimitusinsinöörikunnan, on kuitenkin ensiarvoisen tärkeä. Se on vain luonteeltaan sellainen, että se jää helposti joidenkin konkreettisempien kehittämis-kohteiden varjoon.

Mitä sitten pitäisi tehdä? Kun ajatellaan kehityksen syitä, moneen asiaan maanmittauslaitos ei ole voinut eikä voi vaikuttaa, eikä ehkä kukaan muukaan. Minulla on ollut asettamaani kysymykseen jo pitkään vain yksi vastaus, ja se on työn ääressä tapahtuva laaja ja perusteellinen jatkokoulutus. Siihen ei riitä kuukauden tai kahden perehdyttämiskausko eikä satunnaisesti valittujen toimitusten laaduntarkastus, vaan se olisi ainakin parin vuoden jakso, joka sisältäisi päivittäistä konsultointia ja papereiden läpikäyntiä. Niinhän se oli ennenkin oli auskultoinnin nimikkeellä. Koulutuksen taso riippuisi varmaan kouluttajan tasosta, mutta kun minä satuin saamaan aikanaan hyvät sellaiset, niin muusta en tiedä. Tiedän, että tähän suuntaan maanmittauslaitoksessa on edettykin, mutta pitäisikö edetä vielä paljon pitemmälle? Luulen ja uskon, että jos nuori insinööri saa hyvän koulutuksen ja kokee oppivansa ja osaavansa, niin ammattiin sitoutuminenkin lisääntyy. Päästään siihen, mihin pitääkin: paikallaan pysyviin, työhönsä aidosti kiinnostuneisiin pitkän linjan toimitusinsinööreihin.

No, tästä olen kirjoittanut ennenkin, ja kirjoitin taas, mutta en enää tämän jälkeen. Asia on niin tärkeä, että olkoon se minun joutsenlauluni tällä palstalla.